

**Miten tehdään
parempia kehotteita?**

01

Miksi kehote ratkaisee?

Tekoäly ei tiedä, mitä haluat, ellei sitä määritellä. Mitä epätarkempi kysymys, sitä yleisempi vastaus. Mitä tarkempi kehote, sitä käyttökelpoisempi vastaus.

Ongelma: kehotteen antamiseen tarvitaan taitoa, mutta myös malttia miettiä hyvää kehotetta.

Tutkitaan erilaisia tapoja tarkentaa omia kehotteita.

02

Roolipohjainen ajattelu

Roolittaminen tarkentaa ja rajaa näkökulmaa, jonka perusteella vastaus generoidaan.

Samalla, kun roolittaminen tuottaa usein tarkemmin vastauksen, on myös hyvä muistaa, että roolittaminen jättää ulkopuolelle muita näkökulmia.

03
→

Harjoitus: Oppitunnin suunnittelu

Kirjoita kehote: “Suunnittele oppitunti ilmastonmuutoksesta.”

Kokeile sen jälkeen: “Toimi innostavana 7.-luokan (13-vuotiaat) opettajana. Laadi 45 minuutin oppitunti aiheesta ilmastonmuutos. Sisällytä aloitus, varsinainen tehtävä ja lopetus.”

Miten roolin antaminen vaikutti?

04
→

Monivaiheinen kehote

Monivaiheinen kehote pakottaa tekoälyn jäsentämään vastauksen. Kirjoita kehote:

- Laadi tuntisuunnitelma (aloitus, varsinainen tehtävä, lopetus).
- Ehdota kahta vaihtoehtoista toteutustapaa (esim. toiminnallinen / keskusteleva).
- Nosta esiin mahdolliset haasteet oppitunnilla ja miten ne voisi ratkaista.

05

Näytä päättelyvaiheet

Voit pyytää tekoälyä näyttämään, miten se päätyi ratkaisuun. Tämä auttaa ymmärtämään oletuksia, rajaamaan riskejä ja arvioimaan vastauksen laatua.

Jatketaan edellistä esimerkkiharjoitusta.
Lisätään: “Selitä lyhyesti, mihin pedagogisiin valintoihin suunnitelma perustuu ja miksi valitsit nämä ratkaisut.”

06

Pyydä vastaväitteitä

Tekoälyltä voi pyytää myös vastakkaisen näkemyksen. Tämä on usein hyödyllistä, sillä lähtökohtaisesti tekoäly pyrkii miellyttämään meitä.

Vasta-argumentointia pyytämällä näemme myös mahdollisesti omien kehoitteidemme “heikkouksia”. Mitä emme tulleet ajatelleeksi, kun pyysimme tekoälyä suorittamaan jonkin tehtävän?

07
→

Epävarmuuden arviointi

Tekoäly ei “tiedä” asioita varmuudella, vaan se ennustaa todennäköisiä vastauksia koulutusdatansa perusteella. Siksi sen vastaukset voivat olla uskottavia, mutta silti virheellisiä tai puutteellisia.

On hyödyllistä pyytää tekoälyä arvioimaan epävarmuutta, koska se auttaa tunnistamaan oletuksia ja riskikohtia. Tämä lisää kriittistä lukutapaa ja parantaa päätöksenteon laatua.

08
→

Mitä en huomaa?

Kehote “Mitä en huomaa?” auttaa tunnistamaan puutteita.

Jatka edellisen tehtävän vastausta ja kirjoita:
“Mitä en huomoinut tuntuuennitelmassa?”

Voit tarkentaa esimerkiksi:

“Mitä en ole huomoinut tuntuuennitelmassa erilaisten oppijoiden, ajankäytön tai oppilaiden motivaation näkökulmasta?”

09
→

Promptipohjan rakentaminen

Usein joudumme muokkaamaan aina uudestaan kehotetta, jotta pääsemme haluttuun lopputulokseen. Kun saat hyvän vastauksen, voit pyytää tekoälyä tekemään siitä valmiin promptipohjan. Tämä vähentää seuraavilla kerroilla samankaltaisessa tehtävässä iterointikertojen tarvetta.

“Muodosta tästä keskustelusta valmis promptipohja, jota voin käyttää jatkossa vastaavassa tilanteessa.”

10
→

Pyydä apua promptin tekemiseen

Jos et tiedä, miten rakentaa hyvä kehote, voit pyytää tekoälyltä (tai kahdelta) apua: “Haluan suunnitella kiinnostavan oppitunnin ilmastonmuutoksesta 7.-luokkalaisille. Mitä tietoja tarvitset, jotta voit auttaa minua tekemään mahdollisimman hyvän kehotteen?”

Vastaa tekoälyn esittämiin kysymyksiin ja pyydä sen jälkeen: “Muodosta näiden tietojen pohjalta minulle toimiva kehote.”

11
→

Kehotteiden hienosäätäminen

Rakenteellisuus: “älä tee luetteloita, kirjoita kokonaisiin lausein”, “anna vastaus taulukkona”

Monitasoisuus: sisältö + harjoitus + kriittinen arvio

Kontekstisidonnaisuus: “tee aiempien materiaalien pohjalta”

Reflektiivisyys: “arvioi rehellisesti ja kriittisesti, älä mielistele”, “stressitestaa tekstin logiikka”

Lopuksi

01

Tekoälykokeilu omassa koulussa

Jotta koulutuksen saa suoritettua, kaikki tehtävät tulee palauttaa 30.4. mennessä Peda.netiin.

Peda.net-alusta on käytettävissä vuoden loppuun saakka. Kaikki diat lisätään ladattavassa muodossa Kysy ja keskustele -palstan alle.